

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. lokakuuta 2023
(OR. en)

14285/23

CLIMA 483
ENV 1139
ONU 80
DEVGEN 182
ECOFIN 1054
ENER 551
FORETS 155
MAR 126
AVIATION 192

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	13842/23
Asia:	Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC) osapuolten 28. konferenssin (COP28) (Dubai 30. marraskuuta – 12. joulukuuta 2023) valmistelutoimet – Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 3973. istunnossa 16. lokakuuta 2023 hyväksymät neuvoston päätelmät edellä mainitusta aiheesta.

**Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC)
osapuolten 28. konferenssin (COP28) valmistelutoimet**

(Dubai, 30. marraskuuta – 12. joulukuuta 2023)

– Neuvoston päätelmät –

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

ILMASTOTOIMIEN KIIREELLISYYS

1. ILMAISEE SYVÄN HUOLESTUNEISUUTENSA SIITÄ, että ilmastonmuutoksen havaitut vaikutukset – muun muassa kuivuus, tulvat, maastopalot ja helleaallot – yleistyvät edelleen kaikkialla maailmassa. Ennätyselliset ääri-ilmiöt vaikuttavat yhteisöihin kaikissa maanosissa kasvihuonekaasupäästöjen jatkuessa ennätysellisen suurina. TOTEAA lisäksi huolestuneena, että vaikutukset kasvavat erittäin haavoittuvilla alueilla, kuten rannikko- ja vuoristoalueilla sekä napaseuduilla. TÄHDENTÄÄ tässä yhteydessä, että maailmanlaajuisia toimia ilmastohätätilan ratkaisemiseksi on vahvistettava erittäin kiireellisesti. Maailmanlaajuisten kasvihuonekaasupäästöjen huomattavasti nopeampi vähentäminen kaikissa maissa, sopeutumistoimet ja kestävä kehitys ovat ainoa keino torjua ilmastonmuutosta ja varmistaa parempi elintaso ja vauraus ihmisille kaikkialla maailmassa samalla, kun suojellaan luontoa ja ekosysteemejä.
2. ON TYYTYVÄINEN hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) kuudennen arviointiraportin yhteenvetoraportin hyväksymiseen. TOISTAA arvostavansa suuresti työtä, jota IPCC on tehnyt kuudennen arviointijaksonsa yhteydessä, ja KOROSTAA, että sen mahdollisia toimintaratkaisuja koskevilla arvioinneilla on poliittista merkitystä.

3. MUISTUTTAA huolestuneena tämän yhteenvetoraportin keskeisistä havainnoista. Niitä ovat muun muassa se, että i) muutokset, joita ihmisen toiminnan aiheuttamat päästöt ovat aiheuttaneet ilmastojärjestelmälle, ovat laajuudeltaan ennennäkemättömiä ihmiskunnan historiassa, että ii) ihmisen aiheuttama ilmastomuutos lisää äärimmäisten sääilmiöiden esiintymistiheyttä, voimakkuutta, alueellista laajuutta ja kestoja kaikilla alueilla maailmassa, että iii) sopeutumisen suunnittelussa ja täytäntöönpanossa tapahtuneesta edistymisestä huolimatta sopeutumisessa on ilmennyt puutteita ja rajoitteita ja että iv) tällä hetkellä kansallisesti määritellyt panokset eivät kollektiivisesti läheskään riitä pitämään 1,5 celsiusasteen tavoitetta saavutettavissa 2000-luvun aikana. Korostaa samalla, että käytettävissä on jo toteuttamiskelpoisia, tehokkaita ja kustannuksiltaan alhaisia sopeutumis- ja hillitsemisvaihtoehtoja.
4. PANEE erittäin huolestuneena MERKILLE Maailman ilmatieteellisen järjestön tuoreimman Global Annual to Decadal Climate Update -raportin havainnot, joiden mukaan maapallon lämpötila on ennätyksellisen korkea seuraavien viiden vuoden aikana. Arvioiden mukaan maapallon vuotuinen keskilämpötila on lähellä maanpintaa 66 prosentin todennäköisyydellä vuosina 2023–2027 vähintään yhden vuoden ajan yli 1,5 celsiusastetta esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon verrattuna.
5. KOROSTAA, että ilmastomuutos on luontokadon ja saastumisen ohella osa keskinäisesti vahvistavaa maapallon kolminkertaista kriisiä. KEHOTTAÄ etsimään ratkaisuja, myös luontoon perustuvia ratkaisuja, joilla voidaan puuttua useisiin kriiseihin samanaikaisesti.
6. KEHOTTAÄ tässä yhteydessä KIIREELLISESTI lisäämään maailmanlaajuisia toimia ja nostamaan tavoitetasoa tällä kriittisellä vuosikymmenellä IPCC:n raporttien mukaisesti. Lämpenemisen rajoittaminen noin 1,5 celsiusasteeseen edellyttää, että maailmanlaajuisen kasvihuonekaasujen päästöhuippu saavutetaan viimeistään ennen vuotta 2025 ja että päästöjä vähennetään vuoteen 2030 mennessä 43 prosenttia ja vuoteen 2035 mennessä 60 prosenttia verrattuna vuoteen 2019.

7. TOISTAA tuomitsevansa ehdottoman jyrkästi Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan, joka paitsi rikkoo räikeästi kansainvälistä oikeutta ja johtaa valtaviin ihmishenkien menetyksiin ja terveyshaittoihin, myös siviileille, aiheuttaa lisäksi välitöntä vahinkoa luonnolle, heikentää ympäristön tilaa pitkäaikaisesti, vaarantaa ydinturvallisuuden sekä viivästyttää kipeästi kaivattuja ilmastomuutostoimia. TÄHDENTÄÄ, että tällä sodalla on vakavia kielteisiä toissijaisia vaikutuksia energiaturvallisuudelle ja ruokaturvalle, erityisesti globaalissa etelässä, ja että lisäksi se heikentää koko maailman turvallisuutta ja vakautta, mistä syystä kansainvälisen yhteisön on puututtava siihen kiireellisesti ja määrätietoisesti.

TOIMIEN JA TUEN TEHOSTAMINEN, TAVOITETASON NOSTAMINEN JA
MAHDOLLISUUKSIEN KOROSTAMINEN

8. TOISTAA COP28-kokouksen edellä, että vahvaan sääntöpohjaiseen monenvälisyyteen perustuva kansainvälinen sitoutuminen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan menestyksekkäästi torjua ilmastomuutosta, joka on maailmanlaajuinen haaste.
9. PAINOTTAA, että ilmastotoimet tarjoavat mahdollisuuksia paitsi maapallolle ja maailmantaloudelle muun muassa investointi- ja rahoitusmahdollisuuksien, kilpailukyvyn, innovoinnin, uusien työpaikkojen luomisen ja talouskasvun muodossa myös ihmisille paremman elintason, terveyden, ihmisarvoisten työpaikkojen, kestävien elintarvikejärjestelmien ja kohtuullisten energian hintojen muodossa.

10. TOTEAA, että osapuolten olisi ilmastonmuutoksen torjuntatoimissaan kunnioitettava ja edistettävä velvoitteitaan, jotka koskevat ihmisoikeuksia, oikeutta terveyteen, oikeutta puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön, alkuperäiskansojen oikeuksia alkuperäiskansojen oikeuksista annetun YK:n julistuksen mukaisesti, paikallisyhteisöjä, muuttajia, lapsia ja nuoria, vammaisia ja haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, sukupuolten tasa-arvoa, naisten ja tyttöjen voimaannuttamista ja sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta, sekä otettava ne huomioon. TÄHDENTÄÄ, että julkinen ja osallistava osallistuminen, sitoutuminen sekä tiedonsaanti, myös kansalaisyhteiskunnan ja eri sidosryhmien kohdalla, ovat avainasemassa edistettäessä sosiaalista oikeudenmukaisuutta, tasapuolisuutta ja osallistavuutta maailmanlaajuisessa siirtymässä kohti ilmastoneutraaliutta. TOISTAA, että EU on edelleen sitoutunut näihin arvoihin. ANTAA TUNNUSTUSTA tässä yhteydessä työlle, jota ihmisoikeuksien edistämistä ja suojelua käsittelevä erityisraportointi on tehnyt ilmastonmuutoksen yhteydessä.
11. KOROSTAA, että kuten IPCC:n raporteista ilmenee, kansallisesti määritellyt panokset ja niiden päivitykset ja täytäntöönpano ovat kollektiivisesti edelleen erittäin riittämättömiä pitämään 1,5 celsiusasteen tavoite saavutettavissa, ja PAINOTTAA erittäin huolestuneena, että maailmanlaajuisista tavoitetasoa on nostettava merkittävästi Pariisin sopimuksen mukaisesti.
12. MUISTUTTAA, että kaikkia osapuolia on kehoitettu tarkastelemaan uudelleen ja vahvistamaan vuoden 2030 tavoitteita kansallisesti määritellyissä panoksissaan sekä tarpeen mukaan julkaisemaan tai päivittämään hyvissä ajoin ennen COP28-kokousta pitkän aikavälin kehitysstrategiansa vähäisten kasvihuonekaasupäästöjen saavuttamiseksi, jotta ne olisivat Pariisin sopimuksen lämpötilatavoitteen mukaisia. Strategioiden olisi katettava kaikki kasvihuonekaasut ja alat, ja niiden täytäntöönpanoa olisi tuettava konkreettisilla toimintapolitiikoilla ja toimenpiteillä.

13. KATSOO tässä yhteydessä, että kaikilla suurilla talouksilla on ratkaiseva rooli maapallon lämpötilan nousun rajoittamisessa tällä kriittisellä vuosikymmenellä ja tulevina vuosikymmeninä, ja KOROSTAA, että kaikkien suurten talouksien olisi pitänyt nostaa merkittävästi kansallisesti määritellyn panoksensa tavoitetasoa Pariisin sopimuksen hyväksymisen jälkeen, saavuttaa jo kasvihuonekaasujensa päästöhuipun tai ilmoittaa saavuttavansa sen viimeistään vuonna 2025, mukaan lukien koko talouden laajuiset ehdottomat vähennystavoitteet, jotka kattavat kaikki kasvihuonekaasut niiden kansallisesti määritellyssä panoksessa. KOROSTAA myös, että suurten talouksien olisi pitänyt esittää tai päivittää pitkän aikavälin strategiansa, muun muassa tavoitteensa kasvihuonekaasujen nollanettopäästöjen saavuttamiseksi mahdollisimman pian ja viimeistään vuoteen 2050 mennessä päivitettyjen kansallisesti määriteltyjen panostensa mukaisesti ja pitämällä 1,5 celsiusasteen tavoite saavutettavissa.
14. KOROSTAA, että siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen 1,5 celsiusasteen tavoitteen mukaisesti edellyttää, että luovutaan asteittain nykyisen laajuisesta fossiilisten polttoaineiden käytöstä kaikkialla maailmassa ja että niiden kulutushuippu saavutetaan jo tällä vuosikymmenellä, jotta IPCC:n osoittamat tarvittavat hillitsemistoimet saataisiin toteutettua. KOROSTAA tässä yhteydessä, että on tärkeää, että energia-ala on pääasiassa vapaa nykyisen laajuisesta fossiilisten polttoaineiden käytöstä hyvissä ajoin ennen vuotta 2050 ja että pyritään saavuttamaan 2030-luvulla kokonaan tai pääasiassa hiilivapaa maailmanlaajuinen sähköjärjestelmä, joka ei jätä tilaa uusille hiilivoimaloille, koska kyseisellä alalla on jo laajalti saatavilla kustannustehokkaita päästöttömiä toimenpiteitä, jotka hyödyttävät monella tavalla muun muassa kestävä kehitystä, ihmisten terveyttä ja ilmanlaatua sekä uusien työpaikkojen luomista ja energiaturvallisuutta. Lisäksi KOROSTAA, että päästöjen vähentämisteknologioita, joista ei aiheudu merkittävää haittaa ympäristölle, on saatavilla rajallisesti, että niillä olisi vähennettävä päästöjä pääasiassa aloilla, joilla päästöjen vähentäminen on vaikeaa, ja että hiilenpoistoteknologioilla olisi edistettävä negatiivisia päästöjä maailmanlaajuisesti. PAINOTTAA, että kyseisten teknologioiden käyttö ei saisi viivästyttää ilmastotoimia aloilla, joilla on saatavilla toteuttamiskelpoisia, tehokkaita ja kustannustehokkaita hillitsemisvaihtoehtoja, erityisesti tällä kriittisellä vuosikymmenellä. KEHOTTA poistamaan mahdollisimman pian asteittain fossiilisten polttoaineiden tuet, jotka eivät torju energiaköyhyyttä tai tue oikeudenmukaista siirtymää.

15. KANNUSTAA pyrkimään sopuun maailmanlaajuisista päämääristä ja tavoitteista, jotka ovat yhdenmukaisia vuodeksi 2030 asetetun 1,5 celsiusasteen tavoitteen kanssa energiatehokkuuden lisäämiseksi ja uusiutuvan energian käytön nopeuttamiseksi. Näin ollen KEHOTTAÄ maailmanlaajuisiin toimiin käytössä olevan uusiutuvan energian kapasiteetin kolminkertaistamiseksi 11 terawattiin ja energiatehokkuuden parannusten kaksinkertaistamiseksi vuoteen 2030 mennessä, kunkin maan kansallinen energialähteiden yhdistelmä huomioiden. Näihin tavoitteisiin on pyrittävä samaan aikaan energian säästämisen ja nykyisen laajuisen fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan energiantuotannon ja -kulutuksen asteittaisen lopettamisen kanssa, josta on määrä sopia COP28-kokouksessa. Samalla on tehtävä yhteistyötä kehittyvien maiden kanssa, myös kehittämällä valmiuksia sekä tarjoamalla teknistä ja rahoitusapua kaikista lähteistä, jotta voidaan vastata haasteisiin ja varmistaa hyödyt siirtymästä, myös energian saatavuuden ja energiaturvallisuuden osalta.
16. KOROSTAA, että IPCC:n kuudennella arviointijaksolla esitettyjen havaintojen mukaan tarvittaviin energiaan liittyviin hillitsemistoimenpiteisiin olisi liitettävä materiaaleihin liittyviä toimenpiteitä, jotka koskevat esimerkiksi materiaalitehokkuutta ja kiertotaloutta.
17. ON TYYTYVÄINEN yhteisymmärrykseen 55-valmiuspaketin yhteydessä ehdotetun tarvittavan lainsäädäntökehyksen keskeisistä osista, joiden avulla Euroopan unioni voi panna kansallisesti määritellyn panoksensa täytäntöön ja vähentää kasvihuonekaasujen nettopäästöjään vuoteen 2030 mennessä vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta, saavuttaa ilmastoneutraaliuden viimeistään vuonna 2050 ja pyrkiä saavuttamaan negatiiviset päästöt sen jälkeen. TOTEAA, että komission arvioiden mukaan 55-valmiuspaketin täysimääräinen täytäntöönpano voisi antaa EU:lle ja sen jäsenvaltioille mahdollisuuden ylittää EU:n sisäisen kasvihuonekaasupäästöjen nettovähennystavoitteen, joka on vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä.
18. ON TYYTYVÄINEN siihen, että YK:n ilmastopuitesopimukseen (UNFCCC) esitetään Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden kansallisesti määritellyn panoksen päivitystä, jossa otetaan selkeyden, avoimuuden ja ymmärrettävyyden vuoksi tarvittavissa tiedoissa (ICTU-asiakirja) huomioon 55-valmiuspaketin keskeiset osat. Tämä on linjassa niiden COP26- ja COP27-kokouksissa tehtyjen päätösten kanssa, jotka koskevat tarvetta toteuttaa kiireellisiä toimia tällä vuosikymmenellä.

19. TOTEAA, että EU asettaa seuraavan ilmastotavoitteensa eurooppalaisen ilmastolain mukaisesti. MUISTUTTAA, että tätä varten Euroopan komissio antaa tarvittaessa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua ensimmäisestä maailmanlaajuisesta tilannekatsauksesta yksityiskohtaiseen vaikutustenarviointiin perustuvan lainsäädäntöehdotuksen.
20. KATSOO, että kaikkien osapuolten on entistä tärkeämpää parantaa sopeutumiskykyään, lisätä ilmastokestävyyttään sekä vähentää haavoittuvuuttaan ilmastomuutokselle, ja KOROSTAA kokonaisvaltaisten, osallistavien ja tehokkaasti täytäntöönpanutujen kansallisten sopeutumisstrategioiden ja -suunnitelmien keskeistä roolia.
21. KOROSTAA, että EU ja sen jäsenvaltiot pyrkivät yhä vahvemmin ehkäisemään ilmastomuutoksesta aiheutuvia riskejä sekä EU:n sisällä että sen ulkopuolella. Tämä näkyy kaikkien jäsenvaltioiden sopeutumisstrategioiden ja -suunnitelmien laatimisessa ja täytäntöönpanossa, sopeutumisen valtavirtaistamisessa osaksi asiaankuuluvia EU:n alakohtaisia politiikkoja sekä sopeutumista koskevan EU:n mission tehostamisessa ja EU:n sopeutumisstrategian täytäntöönpanossa. ODOTTAA KIINNOSTUNEENA Euroopan ilmastoriskien arviointia (EUCRA), jolla tuetaan sopeutumista koskevien poliittisten painopisteiden määrittämistä Euroopassa ja toimintapolitiikan kehittämistä ilmastoherkillä aloilla.
22. TOISTAA kansainvälisen ulottuvuuden merkityksen EU:n sopeutumisstrategiassa ja korostaa EU:n tukea kansainväliselle ilmastokestävyydelle ja ilmastomuutokseen varautumiselle, toimintapolitiikkojen ja kannustimien suunnittelua ilmastokestävien investointien edistämiseksi sekä kohdennettua tukea kumppanimaille erityisesti sellaisia toimia varten, joilla tuetaan sopeutumispoliittisen syklin eri vaiheita (riskinarviointi, suunnittelu, täytäntöönpano, seuranta, arviointi ja oppiminen).
23. KEHOTTAI kaikkia osapuolia tehostamaan toimiaan ilmastomuutokseen sopeutumisen ja ilmastokestävyyden sisällyttämiseksi osaksi asiaankuuluvia tämänhetkisiä toimintapolitiikkoja, ohjelmia ja toimia kaikilla asiaankuuluvilla aloilla, koska nämä toimet ovat ratkaisevan tärkeitä ilmastomuutoksen kasvavien uhkien torjumisen kannalta.

24. KOROSTAA, että maapallon keskilämpötilan nousun pitäminen 1,5 celsiusasteessa on olennaisen tärkeää, jotta voidaan välttää, minimoida ja korjata ilmastonmuutoksen kielteisiin vaikutuksiin liittyvät tulevat menetykset ja vahingot.
25. KOROSTAA, että mikään yksittäinen keino ei riitä välttämään, minimoimaan ja korjaamaan ilmastonmuutoksen kielteisiin vaikutuksiin liittyviä menetyksiä ja vahinkoja. TOTEAA tässä yhteydessä, että monet maat, instituutiot ja sidosryhmät osallistuvat jo nyt sellaisten monenlaisten ratkaisujen rahoittamiseen, joilla on tarkoitus reagoida menetyksiin ja vahinkoihin. KATSOO, että nykyisiä rahoitusjärjestelyjä on vahvistettava, jotta voidaan parantaa reagointia ilmastonmuutoksen kielteisistä vaikutuksista johtuviin menetyksiin ja vahinkoihin ja korjata olemassa olevat prioriteettien puutteet, jotka liittyvät toimien ja tuen tarjoamiseen reagoitaessa menetyksiin ja vahinkoihin. PANEE tässä yhteydessä MERKILLE muun muassa monenvälisten kehityspankkien ja kansainvälisten rahoituslaitosten, myös Maailmanpankkiryhmän, Kansainvälisen valuuttarahaston ja Euroopan investointipankin, mahdollisuudet osallistua rahoitusjärjestelyihin, joilla reagoidaan menetyksiin ja vahinkoihin.
26. TOISTAA EU:n tukevan määrätietoisesti YK:n pääsihteerin kehotusta ihmishenkiä pelastavien varhaisvaroitusjärjestelmien laajentamisesta yleismaailmallisesti kattaviksi seuraavien viiden vuoden kuluessa ilmatoriskistä ja ennakkovaroitusjärjestelmiä koskevan aloitteen (CREWS), systemaattisen seurannan rahoitusvälineen (SOFF) sekä V20-ryhmän/G7-maiden globaalin ilmatoriskien vastaisen järjestelyn avulla. Näin voidaan parantaa haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten ja maiden suojelua tarjoamalla huomattavasti enemmän ja paremmin ennalta järjestettyä rahoitusta katastrofien varalta ja helpottamalla sen saantia. SITOUTUU tukemaan näitä toimia muun muassa vahvistamalla ilmasto- ja katastrofiriskien rahoitus- ja vakuutusratkaisuja ja tekemällä ilmasto- ja katastrofiriskeihin liittyvästä globaalista rahoitus- ja vakuutusarkkitehtuurista järjestelmällisen, johdonmukaisen ja kestävän.
27. ODOTTAA keskustelua ilmastorahoitusta koskevista päätelmistään 17. lokakuuta 2023 pidettävässä kokouksessaan.

28. VAHVISTAA EU:n ja sen jäsenvaltioiden olevan vahvasti sitoutuneita saavuttamaan yhteisen tavoitteen eli 100 miljardin Yhdysvaltain dollarin ilmastorahoituksen käyttöönoton vuoteen 2025 mennessä mielekkäiden hillitsemistoimien ja täytäntöönpanon avoimuuden yhteydessä, ODOTTAA tämän tavoitteen toteutuvan vuonna 2023 ja KEHOTTAÄ kaikkia muita asianomaisia maita tehostamaan toimiaan tältä osin. KEHOTTAÄ kaikkien alueiden kaikkia kumppaneita, joilla on tähän mahdollisuus, mukaan lukien hallitukset, kansainväliset rahoituslaitokset, YK:n elimet ja hallitustenväliset järjestöt sekä muut kahdenväliset ja monenväliset instituutiot, myös kansalaisjärjestöt ja yksityiset lähteet, tarjoamaan tehostettua ja täydentävää tukea ilmastotoimia varten muun muassa menetyksiin ja vahinkoihin reagoimista varten, sekä määrittämään uusia ja innovatiivisia rahoituslähteitä, myös fossiilisten polttoaineiden alalta, jotta voidaan tukea haavoittuvimpia maita ilmastomuutoksen hillitsemisessä ja selviytymiskyvyn parantamisessa.
29. ON TYYTYVÄINEN uutta maailmanlaajuista rahoitussopimusta käsitelleen huippukokouksen tuloksiin, joiden pohjalta päivitetään kansainvälistä rahoitusjärjestelmää ja otetaan käyttöön lisärahoitusta, jotta voitaisiin torjua köyhyyttä ja puuttua tehokkaammin maailmanlaajuisiin ilmasto- ja biodiversiteettihaasteisiin. PANEE MERKILLE vihreän ilmastorahaston varainkeruukonferenssin tulokset.

DUBAIN TULOKSET

30. KOROSTAA, että on tärkeää saattaa onnistuneesti päätökseen Dubaissa järjestettävän COP28-kokouksen yhteydessä laadittava ensimmäinen maailmanlaajuinen tilannekatsaus, joka on Pariisin sopimuksen tavoitejakson selkäranka, ja saavuttaa kunnianhimoisia ja tulevaisuuteen suuntautuvia tuloksia, jotka konkretisoivat kehityspolkuja ja mahdollisuuksia ilmastokestävyyteen ja kestäväan kehitykseen siten, että 1,5 celsiusasteen tavoite pidetään saavutettavissa, mukaan lukien konkreettiset suositukset tehostettujen, tasapainoisten, välittömien, muutosvoimaisten ja kunnianhimoisten hillitsemis- ja sopeutumistoimien toteuttamiseksi ennen vuotta 2030 ja sen jälkeen kaikissa järjestelmissä, sekä maailmanlaajusten rahoitusvirtojen sovittamiseksi Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisiksi. KEHOTTAÄ tässä yhteydessä sisällyttämään ensimmäisen maailmanlaajuisen tilannekatsauksen tuloksiin konkreettisia poliittisia signaaleja osapuolille ja muille kuin osapuolina oleville sidosryhmille, jotka voivat edistää toimia paikan päällä ja tehostaa kansainvälistä yhteistyötä. KEHOTTAÄ kaikkia osapuolia, erityisesti suuria talouksia, laatimaan pitkän aikavälin strategiansa ja tiedottamaan niistä, mukaan lukien tavoite kasvihuonekaasujen nollanettopäästöjen saavuttamiseksi mahdollisimman pian ja viimeistään vuoteen 2050 mennessä, sekä laatimaan peräkkäiset tehostetut kansallisesti määritellyt panokset, jotka ovat linjassa 1,5 celsiusasteen tavoitteen kanssa, sisällyttämään strategioihin koko talouden laajuiset päästövähennystavoitteet, jotka kattavat kaikki kasvihuonekaasut. VETOAA maailmanlaajuisesta tilannekatsausta käsittelevään korkean tason komiteaan, jotta se antaisi poliittista painoarvoa ensimmäisen maailmanlaajuisen tilannekatsauksen onnistumiselle ennen Pariisin sopimuksen osapuolikokouksen 5. istuntoa (CMA5) ja sen aikana ja ON TYYTYVÄINEN YK:n pääsihteerin ilmastotavoitehuippukokouksen tuloksiin.
31. ON TYYTYVÄINEN hillitsemistä koskevan työohjelman käynnistämiseen, jotta voidaan kiireellisesti tehostaa hillitsemistavoitetasoa ja sen täytäntöönpanoa tämän kriittisen vuosikymmenen aikana, sekä oikeudenmukaisen energiasiirtymän valitsemiseen tämän vuoden vuotuisiksi teemaksi. KEHOTTAÄ keräämään hillitsemistä koskevassa työohjelmassa hyviä käytäntöjä ja tarjoamaan toteuttamiskelpoisia ratkaisuja, joiden avulla kaikki osapuolet voivat vähentää energia-alan päästöjä. Energia-alalla on suurin päästövähennyspotentialiaali ja saatavilla kustannustehokkaampia toimenpiteitä, mistä syystä energia-alalla voidaan parhaiten edistää tavoitetason nostamista ja täytäntöönpanoa tällä kriittisellä vuosikymmenellä. VETOAA vuosittain kokoontuvaan, vuotta 2030 edeltävää tavoitetta käsittelevään korkean tason pyöreän pöydän ministerikokoukseen, jotta se tarkastelisi näitä ratkaisuja siten, että annettaisiin poliittista painoarvoa niiden täytäntöönpanolle kansallisella tasolla sekä niiden ottamiselle huomioon kansallisesti määritellyissä panoksissa maailmanlaajuisen tavoitetason nostamiseksi. KEHOTTAÄ kaikkia osapuolia tekemään merkittävän ja kunnianhimoisen päätöksen hillitsemistä koskevasta työohjelmasta COP28-kokouksessa.

32. ON TYYTYVÄINEN oikeudenmukaista siirtymää koskevaan työohjelmaan, jossa esitetään keinoja Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja SITOUTUU työskentelemään rakentavasti osapuolten kanssa, jotta saadaan aikaan päätös työohjelman soveltamisalasta ja rakenteesta Pariisin sopimuksen osapuolikokouksen 5. istunnon tarkasteltavaksi ja hyväksyttäväksi. KEHOTTAÄ laatimaan ihmiskeskeisen työohjelman, jossa ketään ei jätetä jälkeen ja jolla luodaan tila, jossa kaikki osapuolet ja muut kuin osapuolina olevat sidosryhmät voivat tehdä yhteistyötä, tarjota ja hyödyntää oikeudenmukaista siirtymää koskevia tietoja ja siten parantaa valmiuksiaan toteuttaa kansallisella tasolla oikeudenmukainen siirtymä, joka perustuu merkitykselliseen ja tehokkaaseen sosiaaliseen vuoropuheluun ja kaikki osallistavaan osallistumiseen.
33. ON TYYTYVÄINEN rikastuttavaan vuoropuheluun, jota on käyty sopeutumista koskevaa maailmanlaajuista tavoitetta käsittelevän Glasgow – Sharm el-Sheihin työohjelman mukaisesti. Vuoropuhelu on helpottanut erilaisten näkemysten jakamista ja oppimista parhaista käytännöistä ja kokemuksista, jotka voivat innostaa määrittämään maailmanlaajuisen toiminnan yhteiset prioriteetit, joilla edistetään osaltaan sopeutumista koskevan maailmanlaajuisen tavoitteen täytäntöönpanoa ja saavuttamista. TÄHDENTÄÄ, että on tarpeen varmistaa osallistavat ja kaikille avoimet paikallistason prosessit ja suojella kaikkein köyhimpiä ja haavoittuvimpia ilmastomuutokselta. TOISTAA, että EU on vahvasti sitoutunut toimimaan rakentavasti, jotta COP28-kokouksessa päästään sopuun tehokkaasta kehyksestä toteuttamiskelpoisine tavoitteineen sopeutumispoliittisen syklin vahvistamiseksi, jotta voidaan ohjata sopeutumista koskevan maailmanlaajuisen tavoitteen saavuttamista ja tarkastella yleistä edistymistä sen toteuttamiseksi.
34. MUISTUTTAA, että Glasgow’n ilmastopöytäsohjeissa osapuolina olevia kehittyneitä maita kehoitetaan vähintään kaksinkertaistamaan sopeutumiseen tarkoitettu yhteinen ilmastorahoituksensa kehittyville maille vuoden 2019 tasoista vuoteen 2025 mennessä, jotta lisärahoituksen avulla saavutettaisiin tasapaino hillitsemisen ja sopeutumisen välillä. KOROSTAA, että EU on sitoutunut olemaan eturintamassa yhteisissä pyrkimyksissä lisätä sopeutumisrahoituksen tarjontaa ja käyttöönottoa, kun painopiste on erityisesti köyhissä ja haavoittuvissa maissa ja yhteisöissä, varsinkin vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä kehittyvissä saarivaltioissa.

35. VAHVISTAA, että EU on jatkossakin sitoutunut saattamaan Santiagon verkoston täysimääräiseen toimintavalmiuteen ilmastomuutoksen kielteisiin vaikutuksiin liittyvien menetysten ja vahinkojen ehkäisemiseksi, minimoimiseksi ja korjaamiseksi mahdollisimman nopeasti. Pariisin sopimuksen osapuolikokouksen 5. istunnossa olisi valittava verkoston sihteeristön isäntä ja neuvoa-antava komitea, jotta voidaan edelleen vahvistaa maailmanlaajuisia koordinoitua asiaankuuluvien organisaatioiden, elinten, verkostojen ja asiantuntijoiden kysyntälähtöisen teknisen avun aktivoimiseksi asiaankuuluvien lähestymistapojen täytäntöönpanoa varten kehittyvissä maissa, jotka ovat erityisen haavoittuvia ilmastomuutoksen kielteisille vaikutuksille.
36. ON TYYTYVÄINEN työhön, jota YK:n ilmastopuitesopimuksen sihteeristö (UNFCCC:n sihteeristö) ja väliaikainen komitea ovat tehneet uusien rahoitusjärjestelyjen, muun muassa rahaston, käyttöön ottamiseksi, jotta voidaan reagoida ilmastomuutoksen kielteisiin vaikutuksiin liittyviin menetyksiin ja vahinkoihin sekä maksimoida nykyisistä rahoitusjärjestelyistä saatava tuki. ODOTTAA, että menetyksiä ja vahinkoja käsittelevän väliaikaisen komitean suositukset otetaan huomioon COP28-kokouksessa. TOISTAA sitoumuksensa panna täytäntöön COP27-kokouksen päätös uusista rahoitusjärjestelyistä, muun muassa rahastosta, jotta voidaan avustaa kehittyviä maita, jotka ovat erityisen haavoittuvia ilmastomuutoksen kielteisille vaikutuksille. KOROSTAA, että ilmastoriskejä ja -haavoittuvuuksia arvioitaessa on tärkeää tarkastella perinteisiä indikaattoreita pidemmälle, ja ODOTTAA, että osapuolet, asiaankuuluvat organisaatiot ja sidosryhmät jatkavat Glasgow'n vuoropuhelua. KOROSTAA, että uusien rahoitusjärjestelyjen, muun muassa rahaston, olisi perustuttava prioriteettien puutteisiin, joita on havaittu nykyisessä rahoitusympäristössä YK:n ilmastopuitesopimuksen (UNFCCC) ja Pariisin sopimuksen yhteydessä ja niiden ulkopuolella, että niiden on kohdistuttava kehittyviin maihin, jotka ovat erityisen haavoittuvia ilmastomuutoksen kielteisille vaikutuksille, ja että niillä olisi oltava laaja rahoittajapohja. Lisäksi olisi tarkasteltava koordinoitua, johdonmukaisuutta ja täydentävyyttä nykyisten rahoitusjärjestelyjen kanssa.

37. ODOTTAA keskustelujen jatkamista ilmastorahoitusta koskevasta uudesta yhteisestä määrällisestä tavoitteesta mielekkäiden hillitsemistointien ja täytäntöönpanon avoimuuden yhteydessä. Tämä edistää kehittyvien maiden tarpeet ja prioriteetit huomioon ottaen maailmanlaajuisia pyrkimystä päästä useiden eri rahoituslähteiden, niin julkisten kuin yksityisten avulla Pariisin sopimuksen tavoitteisiin, mukaan lukien rahoitusvirtojen sovittaminen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen ja ilmastokestävään kehitykseen tähtäävän kehityspolun mukaisiksi. KANNUSTAA voimakkaasti keskustelemaan uuden yhteisen määrällisen tavoitteen rahoittajapohjan laajentamisesta tulevaisuudessa teknisissä asiantuntijavuoropuheluissa sekä korkean tason ministerivuoropuhelussa COP28-kokouksessa siten, että otetaan huomioon valmiuksien dynaaminen luonne. KEHOTTAU kaikkia Pariisin sopimuksen osapuolia, joilla on siihen mahdollisuus, osallistumaan tähän maailmanlaajuiseen pyrkimykseen.
38. ON TYYTYVÄINEN Sharm el-Sheihin vuoropuheluun, jossa vaihdettiin näkemyksiä ja lisättiin ymmärrystä Pariisin sopimuksen 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan soveltamisalasta ja sen täydentävyydestä 9 artiklan kanssa. TOISTAA, että 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetetun tavoitteen saavuttamiseksi toteutettavien toimien täytäntöönpano ei korvaa ilmastorahoituksen myöntämistä kehittyville maille ja vastaavia kehittyneiden maiden sitoumuksia. KANNUSTAA yksityistä sektoria ja muita keskeisiä sidosryhmiä tehostamaan toimiaan ja osallistumaan tähän keskusteluun, jotta löydetäisiin ratkaisuja, joilla voidaan poistaa ilmastotoimiin tarkoitetun yksityisen rahoituksen käyttöönoton esteitä. ODOTTAA tuloksia kahdesta vuonna 2023 järjestetystä työpajasta ja niiden raporttia, jotta Pariisin sopimuksen osapuolikokouksen 5. istunnossa voitaisiin ottaa huomioon työpajoissa käydyt keskustelut, ja ODOTTAA, että COP28-kokouksessa esitetään uusi asiaa koskeva esityslistan kohta, jotta voidaan alustaa ja edistää keskusteluja ja yhteisymmärrystä siitä, miten rahoitusvirrat voidaan sovittaa vähäisiin kasvihuonekaasupäästöihin ja ilmastokestävään kehitykseen tähtäävän kehityspolun mukaisiksi. Tämä on ratkaiseva edellytys laajamittaisen rahoituksen käyttöönotolle. KOROSTAA tässä yhteydessä työtä, jota ilmastotoimia varten muodostettu valtiovarainministerien koalitiio on tehnyt.

39. Vaikka painopisteen on säilyttävä kotimaisessa päästöjen vähentämisessä ja poistumien lisäämisessä, TOTEAA, että 6 artiklan mahdollisuudet helpottavat edelleen pyrkimyksiä kuroa umpeen kiulu ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen ja edistää yksityisen sektorin osallistumista ilmastotoimiin sekä taloudellisten ja muiden kuin taloudellisten resurssien käyttöönottoa niitä varten samalla kun noudatetaan ympäristöä ja yhteiskuntaa koskevia suojatoimia, kunnioitetaan ihmisoikeuksia ja suojaudutaan ilmastoon liittyviltä riskeiltä. KOROSTAA, että ehdottomana lähtökohtana on varmistaa, että 6 artiklan käytöllä edistetään Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteita, kannustetaan kunnianhimoa, suojellaan luonnon monimuotoisuutta, turvataan luonnolliset nielut, tuetaan muutosvoimaisia investointeja ja kestävä kehitys sekä varmistetaan ympäristötavoitteiden tinkimättömyys samalla kun kunnioitetaan ihmisoikeuksia, myös alkuperäiskansojen oikeuksia koskevassa YK:n julistuksessa vahvistettuja alkuperäiskansojen oikeuksia. TÄHDENTÄÄ, että on tärkeää sovittaa 6 artiklan mekanismit tiiviisti yhteen isäntämaana toimivien osapuolten kansallisesti määriteltyjen panosten, niiden pitkän aikavälin strategioiden ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden kanssa. Samalla olisi kunnioitettava isäntämaan osuutta ja säilytettävä liikkumavara nostaa tavoitetasoa jakamalla hillitsemisestä saadut hyödyt ja välttämällä lukkiutuminen kestävämmiin päästötasoihin, varmistettava avoimuus ja täydentävyys, puututtava vähennysten ei-pysyvään luonteeseen ja vältettävä kaksinkertainen laskenta 6 artiklaan osallistujien keskuudessa. Lisäksi olisi parannettava luotettavia ja läpinäkyviä mittaus-, raportointi- ja todentamisprosesseja kaikilla aloilla. KOROSTAA, että on tärkeää varmistaa luotettava, kattava ja läpinäkyvä infrastruktuuri ja raportointi, jotta yksiköt voidaan jäljittää keskitetysti niiden liikkeeseenlaskusta niiden peruuttamiseen saakka. PAINOTTAA, että kehittyvien maiden valmiuksia on tärkeää kehittää, jotta ne voivat panna määrätietoisesti täytäntöön markkinapohjaisia toimia Pariisin sopimuksen mukaisesti. ON TYYTYVÄINEN, että uutta maailmanlaajuista rahoitussopimusta käsitelleessä huippukokouksessa esitettiin toimintakehotus Pariisin sopimuksen mukaisten hiilimarkkinoiden edistämiseksi.

40. ON LUJASTI PÄÄTTÄNYT tehdä yhteistyötä kaikkien osapuolten kanssa, jotta voidaan
- jatkossakin edistää tehostetun avoimuuskehityksen täytäntöönpanoa;
 - jatkossakin edistää osallistavaa keskustelua YK:n ilmastopuitesopimuksen tulevaisuudesta painopisteen ollessa ohjelmien virtaviivaistamisessa ja prosessin tehostamisessa, samalla kun varmistetaan osallistavuus ja tarjotaan enemmän liikkumavaraa sekä helpotetaan digitaalista osallistumista UNFCCC-prosessin yhteydessä, jotta voidaan nostaa tavoitetasoa ja tehostaa täytäntöönpanoa;
 - edistää ilmastotietoisuutta lisääviä toimia koskevan Glasgow'n työohjelman ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman kunnianhimoista täytäntöönpanoa;
 - käsitellä sukupuoliulottuvuutta ilmastopolitiikan täyden potentiaalin hyödyntämiseksi ja tukea kattavia toimia sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi muun muassa jatkamalla sukupuolten tasa-arvoa koskevan tehostetun Liman toimintaohjelman ja sen sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan toisen toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa;
 - vauhdittaa keskusteluja, joita käydään ilmastotoimien toteuttamista maatalouden ja ruokaturvan alalla koskevan uuden Sharm el-Sheikhin yhteisen työohjelman mukaisesti, ja hyväksyä etenemissuunnitelma, jossa hahmotellaan sen työtä COP31-kokoukseen saakka (vuonna 2026).
41. KOROSTAA, että muiden kuin osapuolina olevien sidosryhmien toiminnalla on merkitystä myös UNFCCC-prosessin yhteydessä, ja KANNUSTAA näitä sidosryhmiä lisätoimiin, jotta Pariisin sopimus voidaan panna tehokkaasti täytäntöön ja toteuttaa maailmanlaajuisen tilannekatsauksen tulokset, muun muassa globaalin ilmastoagendan avulla. KEHOTTAÄ ryhtymään tällaisiin toimiin Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi, muun muassa antamalla läpinäkyviä ja vahvoja nettonollasitoumuksia, jotka mahdollistavat vastuuvuorollisuuden, ja tukemaan toimia uskottavilla toimintasuunnitelmilla valtiovallasta riippumattomien toimijoiden ilmastoneutraaliussitoumuksia käsittelevän YK:n pääsihteerin asiantuntijaryhmän suositusten mukaisesti.

42. PANEE MERKILLE kansalaisyhteiskunnan, erityisesti nuorten, voimakkaat vaatimukset kunnianhimoisemmista ja nopeammista ilmastotoimista, joissa otetaan huomioon sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus, sekä tarpeen toteuttaa yhteiskunnallisesti hyödyllinen ekologinen siirtymä, jossa otetaan huomioon kansalaisten tarpeet; TOTEAA tässä yhteydessä kansalaisten osallistumisen ja aktiivisen sitoutumisen sekä tiedonsaannin merkityksen ilmastotoimien suunnittelussa ja täytäntöönpanossa.
43. TOTEAA paikallis- ja alueviranomaisten johtavan roolin ilmastotoimien nopeuttamisessa ja laajentamisessa sekä kansalaisten tosiasiallisessa osallistamisessa muutosprosessiin, joka tähtää kestäviin elintapoihin ja kulutus- ja tuotantomalleihin, ja TÄHDENTÄÄ, että paikallis- ja alueviranomaisten on tarpeen osallistua enemmän kansallisesti määriteltujen panosten, kansallisten sopeutumis suunnitelmien ja pitkän aikavälin strategioiden täytäntöönpanoon.
44. KOROSTAA, että useiden sidosryhmien aloitteet sekä eri maiden ja yksityisten tahojen sitoumukset ovat merkittäviä ilmastotoimien täytäntöönpanon nopeuttamisessa kaikilla aloilla.

MUUT KANSAINVÄLISET JÄRJESTÖT JA PROSESSIT

45. KOROSTAA, että ilmastonmuutos- ja luontokatokriisit, aavikoituminen, saastuminen sekä maaperän, veden ja valtamerten tilan heikkeneminen ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa ja vahvistavat toisiaan, ja TÄHDENTÄÄ, että niihin voidaan puuttua onnistuneesti vain johdonmukaisella toimintatavalla, joka käsittää yhteisesti hyödyllisiä strategioita sekä vahvoja yhteiskuntaan ja ympäristöön liittyviä suojatoimia, mukaan lukien viidennessä YK:n ympäristökokouksessa (UNEP/EA.5/Res.5) määritellyt luontoon perustuvat ratkaisut. KANNUSTAA osapuolia sisällyttämään luontoon perustuvat ratkaisut osaksi kansallisesti määriteltäviä panoksiaan, pitkän aikavälin strategioitaan ja kansallisia toimintasuunnitelmiaan. KEHOTTA tiivistämään yhteistyötä ja vahvistamaan synergioita Rion yleissopimusten ja muiden monenvälisten ympäristösopimusten sekä muiden asiaankuuluvien YK:n aloitteiden ja kansainvälisten prosessien välillä. KOROSTAA, että veden ja ilmaston välistä yhteyttä on tarpeen käsitellä vahvalla ja kokonaisvaltaisella tavalla.

46. ON EDELLEEN VAHVASTI SITOUTUNUT lujittamaan YK:n ilmastopuitesopimuksen ja biologista monimuotoisuutta koskevan YK:n yleissopimuksen (biodiversiteettisopimus) välisiä synergioita, mukaan lukien mukauttaminen Montrealissa joulukuussa 2022 pidetyssä COP15.2-kokouksessa hyväksytyyn Kunming-Montrealin maailmanlaajuiseen biodiversiteettikehykseen ja sen täytäntöönpanon tukemiseen, erityisesti sen tavoitteen nro 8 osalta, YK:n ekosysteemien ennallistamisen vuosikymmeneen sekä sellaisten toimenpiteiden edistämiseen, joilla lisätään toisiaan tukevia oheishyötyjä, joita saadaan ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja siihen sopeutumisesta sekä siitä, että luontokato pysäytetään ja sen suunta käännetään. ON TYYTYVÄINEN yhteistyöhön, jota hallitustenvälinen ilmastonmuutospaneeli ja biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevä hallitustenvälinen tiede- ja politiikkafoorumi (IPBES) ovat tehneet seitsemännen arviointijakson aikana IPBES:n kymmenennessä istunnossa edellytetyllä tavalla. PALAUTTAA MIELEEN metsiä ja maankäyttöä koskevan Glasgow'ssa kokoontuneiden johtajien julistuksen, jonka tavoitteena on pysäyttää metsäkato ja maaperän huonontuminen ja kääntää niiden suunta vuoteen 2030 mennessä.
47. ON MYÖS EDELLEEN SITOUTUNUT vahvistamaan synergioita YK:n ilmastopuitesopimuksen ja aavikoitumisen estämistä koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (aavikoitumissopimus) välillä sellaisten aloitteiden avulla kuin kuivuusresilienssin kansainvälinen allianssi (IDRA), YK:n metsäfoorumi, Sendain kehys katastrofiriskien vähentämiseksi, Addis Abeban toimintaohjelma sekä kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman saavutukset ja kestävän kehityksen tavoitteet. ON TYYTYVÄINEN YK:n vuoden 2023 vesikonferenssia koskeviin yleiskokouksen puheenjohtajan päätelmiin ja KEHOTTAA panemaan ne nopeasti täytäntöön ja tunnustaa samalla, että vesi on keskeisellä sijalla kestävän kehityksen toimintaohjelmassa, jossa korostetaan, että vesi tarjoaa merkittävän mahdollisuuden hillitä ilmastonmuutosta ja sopeutua siihen. ON MYÖS TYYTYVÄINEN YK:n vuoden 2023 vesikonferenssin jatkotoimena annettuun YK:n yleiskokouksen päätöslauselmaan, jossa hyödynnetään konferenssin poliittista dynamiikkaa ja joka tarjoaa suunnan YK:n vesialan toiminnan tulevaisuudelle. PALAUTTAA tässä yhteydessä MIELEEN neuvoston päätelmät vedestä EU:n ulkoisessa toiminnassa ja Eurooppa-neuvoston päätelmät, joissa todetaan, että vesialaa koskevia EU:n ja maailmanlaajuisia toimia on tehostettava, ja korostaa vesiturvallisuutta koskevan strategisen lähestymistavan merkitystä.

48. ON JATKOSSAKIN SITOUTUNUT korostamaan valtamerten ja vesivarojen kestävän hoidon ja terveiden vesiekosysteemien keskeistä roolia yleisen ilmastokestävyyden kannalta sekä sen työn merkitystä, jota tehdään YK:n kestävän kehityksen valtameritutkimuksen vuosikymmenen 2021–2030 ja veteen liittyvän kestävän kehityksen YK:n vuosikymmenen 2018–2028 mukaisesti. SUHTAUTUU näin ollen MYÖNTEISESTI siihen, että on hyväksytty Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen mukainen sopimus kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten merialueiden biologisen monimuotoisuuden säilyttämisestä ja kestävästä käytöstä (BBNJ-sopimus). KEHOTTAAT ratifioimaan ja saattamaan BBNJ-sopimuksen nopeasti voimaan sekä toteuttamaan kiireellisiä toimia valtamerten ja vesien suojelemiseksi, erityisesti neuvottelujen tukemiseksi sellaisen kansainvälisen oikeudellisesti sitovan välineen kehittämiseksi, joka koskee muovisaastetta, muun muassa meriympäristössä, ja TÄHDENTÄÄ, että on tarpeen saavuttaa konkreettisia tuloksia ilmastoa, valtameriä ja vesiä koskevien kestävän kehityksen tavoitteiden suhteen.
49. PALAUTTAA MIELEEN, että IPCC:n työryhmän III kuudennessa arviointiraportissa mainitaan kansainvälinen ilmailu ja merenkulku aloina, joilla tarvitaan lisätoimia päästöjen vähentämiseksi. ON TYYTYVÄINEN Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) edistymiseen tarkistetussa kasvihuonekaasustrategiassaan, jossa esitetään tiukempi yhteinen tavoitetaso kasvihuonekaasujen nollanettopäästöjen saavuttamiseksi kansainvälisen merenkulun alalla noin vuonna 2050 sekä ohjeelliset tarkistusajankohdat vuosiksi 2030 ja 2040 ja jolla varmistetaan vaihtoehtoisten päästöttömien tai lähes päästöttömien polttoaineiden käyttöönotto vuoteen 2030 mennessä. KANNUSTAA IMOa jatkamaan työtään sellaisten keskipitkän aikavälin toimenpiteiden kehittämiseksi ja hyväksymiseksi vuoteen 2025 mennessä, joihin olisi sisällyttävä meriliikenteen polttoaineiden kasvihuonekaasuintensiteetin asteittaista vähentämistä sääntelevä standardi, ja meriliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen hinnoittelumekanismi. KEHOTTAAT ICAO:n jäsenvaltioita sopimaan viimeistään ICAOn yleiskokouksessa vuonna 2025 CORSIA-järjestelmän tavoitetason nostamisesta merkittävästi sen pitkän aikavälin ei-sitovan tavoitteen ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

50. Neuvosto on tietoinen valtamerten kriittisestä roolista ja niiden ”sinisen hiilen” funktiosta sekä kriittisestä tarpeesta suojella, säilyttää ja ennallistaa maaekosysteemejä, muun muassa metsiä sekä rannikko- ja sisävesiekosysteemejä ilmastonmuutoksen vaikutusten hillitsemisen, niihin sopeutumisen ja niitä koskevan kestävyiden kannalta. ON TYYTYVÄINEN YK:n ilmastopuitesopimuksen yhteydessä käytävään vuotuiseen valtameriä ja ilmastonmuutosta koskevaan vuoropuheluun.
-